

Comunicat de la Plataforma d'entitats cristianes amb la immigració sobre la realitat dels menors i joves estrangers no acompanyats

En els últims mesos, la Plataforma d'entitats cristianes amb la immigració hem dedicat la nostra atenció, amb l'ajut de diferents experts i responsables d'institucions públiques i privades, a conèixer la problemàtica dels menors i joves estrangers que, per diferents motius i canals, arriben o viuen al nostre país sense l'acompanyament i protecció dels seus pares o tutors .

Després d'aproximar-nos a aquest fenomen, les entitats que formem la plataforma ens sentim profundament preocupats per aquesta problemàtica, que és probablement de les més difícils i traumàtiques que comporta el fenomen de l'actual immigració cap a casa nostra.

Ara bé, malgrat que existeixen informes recents i importants elaborats per diferents institucions , aquesta és una realitat molt poc coneguda per l'opinió pública i sovint la mateixa Administració tampoc no disposa d'un coneixement exacte d'aquest fenomen.

Aquesta és una realitat que va començar al final de la dècada dels 90 i que té per protagonistes a menors, sobretot nois. Aquests joves, amb o sense autorització dels seus pares, han anat arribant durant aquests anys a Catalunya, sovint a través de mitjans molt perillosos per la seva integritat física, procedents de països pobres (fonamentalment del Marroc i més tard de països subsaharians, però també de l'Est d'Europa i de països asiàtics), amb la intenció de trobar feina o ingressos i sense disposar inicialment de cap tipus d'habitatge. Molts d'aquests menors, quan no es dona una protecció social adequada, acaben abocats a circuits delinqüencials o d'exclusió social sense sortida.

A partir de l'any 2005 també han anat arribant noies menors que han estat sovint enviades per familiars o per xarxes criminals, utilitzant diferents subterfugis legals o documents falsos, per tal d'utilitzar-les per a l'explotació sexual i altres activitats il·legals, o bé per al treball domèstic.

A aquests perfils cal sumar el cas de menors que han arribat o conviuen amb familiars diferents dels pares o amb altres adults, però que no poden vetllar adequadament per ells. També cal tenir present el cas d'aquells joves que ja han arribat a la majoria d'edat, però que van venir al nostre país per qualsevol de les situacions abans esmentades i, per tant, pateixen encara una situació de vulnerabilitat.

La conseqüència immediata d'aquest fenomen per a la majoria d'aquests menors o joves, com es veu, és la vulneració de drets humans, l'estroncament irreparable del seu procés de maduració personal o la caiguda en una situació de greu precarietat o d'exclusió social de difícil solució.

Davant d'aquest fenomen ens alarma constatar que la resposta social, institucional i legal del nostre país no es troba a l'alçada del que exigeix la dignitat i els drets humans dels menors, tal i com reclamen les normes i recomanacions internacionals, en particular la Convenció internacional de Drets dels Infants.

En aquest sentit, tal i com recullen nombrosos informes i han denunciat organitzacions no governamentals, constatem que la legislació enfoca de forma inadequada aquest fenomen, que no pot regular-se d'acord amb els mateixos criteris que la immigració

d'adults, relacionats amb factors econòmics i de mercat de treball. Aquestes persones són menors abans que estrangers, són infants que han de ser tractats sense cap discriminació per raó de nacionalitat.

Així mateix no existeixen mecanismes suficients per prevenir aquest fenomen migratori, ni per detectar tots els casos de menors en aquestes situacions ni, sobretot, recursos suficients per acollir-los, tutelar-los i protegir-los adequadament i de forma immediata en institucions o famílies apropiades.

Ahora, constatem pràctiques administratives i legals que, en molts casos, en comptes de prioritzar-ne la protecció d'aquests menors, enfoquen el fenomen com una qüestió de seguretat ciutadana que genera estigmatització social, o bé posen sota sospita que siguin realment majors d'edat, sotmetent-los a un procés legal de determinació de l'edat insegur, que no garanteix la seva adequada defensa i que impedeix o retarda la seva tutela legal.

Així mateix, veiem com el fet d'arribar a la majoria d'edat fa disminuir dràsticament la protecció social i legal d'aquests joves, malgrat que per la seva joventut, manca de referents familiars, dèficits formatius o diferències culturals, continuen essent greument vulnerables i tenen fortes dificultats per integrar-se socialment.

És per tot això que fem des d'aquí una crida urgent per tal que s'obri un debat social, amb profunditat i rigor, sobre com estem afrontant aquesta realitat en el nostre país i com avancem decididament cap un major compromís social i polític per tal d'evitar aquest a situació i, sobretot, per donar una millor protecció a aquests joves, per tal de garantir els seus drets humans i promoure la seva integració social i el seu desenvolupament físic, psicològic, cultural, espiritual i moral.

Gener 2011

La Plataforma està formada per les següents entitats:

ACO, CARITAS, CINTRA-BENALLAR, CON VI VIM, CRISTIANISME I JUSTÍCIA, CRISTIANS PEL SOCIALISME, DELEGACIÓ DE PASTORAL OBRERA DE BARCELONA, DELEGACIÓ DE PASTORAL SOCIAL DE BARCELONA, EKUMENE, FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA, FUNDACIÓ MIGRA-STUDIUM, GOAC-HOAC, GRUP DE JURISTES RODA VENTURA, JOC, JUSTÍCIA I PAU, INTERCULTURALITAT I CONVIVÈNCIA, PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DEL PI, PASTORAL AMB IMMIGRANTS (PAI), RELIGIOSES EN BARRIS, UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA (URC), BAYT-AL-THAQAFI, INICIATIVES SOLIDÀRIES, COMUNITAT DE SANT EGIDI I COMUNITATS DE VIDA CRISTIANA.